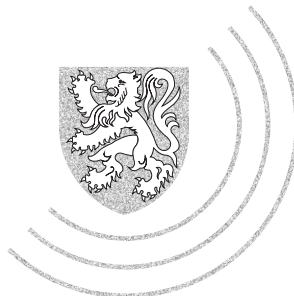

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

14 januari 2004

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren André Denys, Peter Gysbrechts, Frans De Cock, Bob Verstraete en Sven Gatz –

**houdende de invoering van een opleidingsvergoeding ter financiering van de fondsen
voor jeugdsportopleiding en houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996
tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. Inleiding*Maatschappelijke consensus over de noodzaak*

De doelstelling om de opleiding jeugdsport meer kwaliteitsvol in te vullen, kan maatschappelijk en politiek op een ruime meerderheid rekenen.

Maatschappelijk werd dit bevestigd door de Staten-Generaal van de Sportclubs (20-21 september 2003 in Gent) en politiek onder meer door de sportparagraaf in het Vlaamse regeerakkoord en in de resolutie die in het Vlaams Parlement op 10 juli 1997 unaniem werd goedgekeurd (*Parl. St. Vl. Parl.* 1996-97, nr. 727/7).

Meer kwaliteit bij de sportopleiding van jongeren heeft niet alleen te maken met goede infrastructuur maar ook en vooral met gekwalificeerde opleiders en trainers. De trainersopleidingen hebben de voorbije jaren in Vlaanderen een hoge vlucht genomen : zowel het goede aanbod als de hoge motivatie in de sportwereld is daar een aanwijzing van.

Aan deze inspanningen is echter een prijskaartje verbonden dat vaak een zware hypotheek legt op het budget van de sportclubs. Ondanks het vrijwilligerswerk, het inschrijvingsgeld dat de ouders betalen en de subsidies van diverse overheden, verkeren vele sportclubs vandaag in financiële nood.

Een van de oorzaken is het ontbreken van een financiële beloning of stimulans voor sportclubs die een goede sportopleiding bieden. Daardoor hebben sportclubs met topsportambitie veeleer de neiging de sportopleiding af te bouwen, in plaats van te verruimen. In vele gevallen is het zelfs goedkoper om talentvolle sporters op te sporen dan om ze op te leiden. Daardoor evolueert men naar de gevaarlijke situatie dat, hoe ambitieuzer een sportclub wordt, hoe groter de invloed wordt van de sportmakelaar en hoe geringer de aandacht voor de sportbegeleider.

Dat kan nooit de bedoeling zijn geweest van het arrest-Bosman of van het decreet over het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar.

Een bijsturing is dan ook noodzakelijk : er moet worden voorzien in een vergoeding voor de geleverde inspanningen bij de jeugdopleiding. De ver-

goeding voor sportopleiding is daarvoor het instrument bij uitstek.

Grijze zone

In Vlaanderen bevindt de opleidingsvergoeding voor jeugdsport zich in een grijze zone. Is een opleidingsvergoeding mogelijk in het kader van het huidige decreet op de niet-professionele sportbeoefenaar ? Laat het arrest-Bosman een opleidingsvergoeding toe ? Is het FIFA-reglement, dat tot stand kwam na samenspraak tussen de Europese voetbalinstanties en de Europese Commissie en waarin uitdrukkelijk een opleidingsvergoeding is opgenomen, een goed uitgangspunt ? De hoorzitting van 6 januari 2004 in het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl.* 2003-04, nr. 1864/2) heeft ons overtuigd van de noodzaak van een decreetgevend initiatief. De volgende vaststellingen kwamen tijdens de hoorzitting naar voren :

- er dreigt concurrentievervalsing door een minder restrictieve toepassing in de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap en in andere EU-landen ;
- voor het jeugdfonds van de basketbalbond heeft niet het decreet maar hebben wel vonnissen geleid tot een juridische verfijning en bijsturing ;
- tal van sportfederaties zijn vragende partij voor een opleidingsvergoeding, maar tegelijk aarzelen ze ook sterk wegens de onduidelijkheid over de draagwijdte van het huidige decreet op de niet-professionele sportbeoefenaar ;
- de Europese Commissie is constructief en werkt goed mee.

Hieronder worden deze vier vaststellingen nader bekeken, op basis van verklaringen die tijdens de hoorzitting werden geformuleerd.

Concurrentievervalsing als gevolg van een verschillende regionale of nationale interpretatie

Wat de vraag betreft of er een opleidingsvergoeding mag worden aangerekend, heeft het arrest-Bosman tot diverse interpretaties geleid. De markantste discrepantie tussen interpretaties, die zelfs tot concurrentievervalsing tussen clubs heeft geleid, vindt men in de toepassing van het bondsreglement van de Koninklijke Belgische Voetbalbond. Dat bevat een aparte regeling voor de opleidingsvergoeding bij een overgang tussen een Vlaamse voetbalclub en een voetbalclub die geves-

tigd is in de Franstalige of de Duitstalige Gemeenschap.

Bij de Vlaamse voetbalclubs is er geen opleidingsvergoeding. In de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap wordt de opleiding voor tien seizoenen vergoed. Vanaf de eerstejaars 'miniemen' tot de vierdejaars 'junioren' moet er bij een overgang een opleidingsvergoeding betaald worden van 75 tot 250 euro per jaar. Het bondsreglement baseert zich daarvoor op artikel 10 van het decreet van 26 april 1999 tot organisatie van de sport in de Franse Gemeenschap. De opleidingsvergoeding wordt rechtstreeks betaald aan de club die zorgde voor de opleiding.

De Vlaamse voetbalclubs voelen zich daardoor gediscrimineerd. Een petitie die gesteund werd door 60% van de clubs, riep op tot eenzelfde regeling langs Vlaamse zijde.

De ervaring met het jeugdfonds van de basketbalbond

De voorzitter van de Belgische Basketbalbond, de heer Cyriel Coomans, wordt door iedereen beschouwd als bijzonder deskundig, mede door zijn ervaringen van voor het arrest-Bosman.

De heer Cyriel Coomans richtte een jeugdfonds op om de basketbalopleiding voor jongeren te stimuleren. Door het aanbrengen van juridische verfijningen op basis van gerechtelijke vonnissen, slaagde deze sportbond erin het opleidingsvergoedingsstelsel zo te perfectioneren dat het elke juridische toetsing kan doorstaan. Toch wordt de Basketbalbond nog altijd geconfronteerd met een verschil in interpretatie tussen Vlaamse en Franstalige afdelingen.

De heer Cyriel Coomans betwijfelt of het bondsreglement van de Belgische Voetbalbond, zoals het wordt toegepast in de Franstalige en de Duitstalige Gemeenschap, de toets van het Europese Hof van Justitie kan doorstaan.

Hij gaat uit van de stelling dat een opleidingsvergoeding die van club tot club geregeld wordt, rechtstreeks verband houdt met een 'overgang' en te dicht bij transfertechnieken aanleunt. Een geldsom, zelfs een vast bedrag, rechtstreeks gekoppeld aan een onderhandeling tussen twee clubs onderling, kan geïnterpreteerd worden als een schending van het principe van vrij verkeer. Daarom pleit hij voor een decretaal onderbouwd jeugdfonds per sportfederatie, dat gebaseerd is op solidariteit en dat gefinancierd wordt met jaarlijkse bijdragen van

de clubs, waarbij de hoogte van het bedrag verschilt naargelang van de afdeling waarin de basketbalclub in competitie uitkomt.

Naast de bijdragen vindt hij het ook billijk dat er een vergoeding zou worden betaald wanneer een club een speler aantrekt voor de eerste ploeg, mits deze uitkering niet rechtstreeks naar de club van herkomst zou gaan, maar op basis van solidariteit zou worden verdeeld tussen alle clubs.

De Vlaamse afdeling van de basketbalbond koppelt de solidariteitsregels aan parameters die kwaliteitsbevorderend werken voor de jeugdopleiding.

De onzekerheid bij vele sportfederaties

De getuigenis van de voorzitter van de Wielerbond Vlaanderen op de hoorzitting van 6 januari illustreert de grote onzekerheid die bij vele sportfederaties bestaat.

Specifiek voor de wielersport is dat ze traditioneel het belang van de individuele sporter meer laat doorwegen dan het belang van de club. Toch vraagt de sportfederatie ook een vergoeding voor de opleiding. Een vergoeding voor de overstap van een jonge wielrenner van de ene club naar de andere bestond trouwens voor de splitsing van de KBWB.

Het is dan ook een contradictie dat er geen enkele vergoeding meer is, sedert de Wielerbond Vlaanderen inzake jeugdopleiding en clubwerking een eigen koers vaart en veel meer aandacht heeft voor een kwaliteitsopleiding.

De onduidelijkheid over wat al of niet wettelijk mogelijk is, verhindert de Wielerbond om met een gerust gemoed een initiatief te nemen. Ook deze federatie is dus vragende partij, maar ze is onzeker over wat wettelijk toegestaan is.

De Europese Commissie constructief en coöperatief

Het nieuwe FIFA-reglement kwam tot stand na samspraak met de Europese commissarissen van Onderwijs en Cultuur, van Sociale aangelegenheden en van Mededinging, en met de Europese voetbalinstanties. Het is geen formeel akkoord, maar de reglementswijziging heeft wel het fiat gekregen van de Europese Commissie. Een formeel akkoord kan niet gesloten worden, omdat alleen het Europese Hof van Justitie garanties kan geven inzake het respect van het vrije verkeer.

Wat het onderdeel opleidingsvergoeding van het nieuwe Fifa-reglement betreft, betoont de Europese Commissie echter veel goodwill. Dat kon afgeleid worden uit de getuigenis van de heer Jaime Andreu, hoofd van de cel Sport, afdeling Onderwijs en Cultuur van de Europese Commissie.

We verwijzen naar enkele van zijn uitspraken :

- de lezing van het arrest-Bosman, samen met het verslag van de advocaten-generaal, leert ons dat de eigenheden van de sportwereld erkend worden. Zonder transfervergoedingen zijn er formules mogelijk om opleiding te ondersteunen of aan te moedigen. De formules mogen echter niet beletten dat jonge spelers van de ene naar de andere club gaan ;
- het arrest laat de deur op een kier voor een opleidingsvergoeding, op voorwaarde dat ze de spelers niet verhindert van club te veranderen ; de opleidingsvergoeding mag niet gebonden zijn aan de transfer ;
- we moeten formules vinden om de legitieme toekenning van een deel van de meerwaarde van een speler aan de club die de vorming gaf, te regelen ;
- we zijn met het cascadesysteem voor opleidingsvergoedingen op de goede weg ;
- het arrest-Bosman verbiedt de transfervergoedingen maar niet de opleidingsvergoedingen, integendeel : het heeft deze mogelijkheid open gelaten, op voorwaarde dat die proportioneel en gerechtvaardigd is.

In deze uitspraken komen een aantal belangrijke principes naar voren :

- de meerwaarde via de opleiding moet vergoed kunnen worden ;
- een opleidingsvergoeding mag de overgang naar andere clubs niet in de weg staan ;
- er mogen geen transfertechnieken worden gebruikt (geen onderhandelingen van sportclub tot sportclub) ;
- een proportionele en rechtvaardige vergoeding houdt rekening met onderlinge solidariteit ; ze is gebaseerd op vaste bedragen die proportioneel kunnen verschillen naargelang van de meerwaarde van de opleiding.

Conclusie

Een aanvulling op het decreet van de niet-professionele sportbeoefenaar waardoor een opleidingsvergoeding mogelijk wordt en in een aanvaardbare context wordt geplaatst, is wenselijk en noodzakelijk. Daarom dienen wij een voorstel van decreet in, dat gebaseerd is op de volgende krachtlijnen.

Naar de vorm beperkt het voorstel van decreet zich tot een kader waarin de principes van de opleidingsvergoeding worden vastgelegd. Wegens de specificiteit van de diverse sportdisciplines kan het kader pas concreet en definitief ingevuld worden in een wederzijds akkoord tussen de Vlaamse regering en de betrokken sportfederatie.

Het decretale kader bepaalt dat de opleidingsvergoeding verbonden moet zijn aan het bestaan of de oprichting van een jeugdfonds door de betrokken sportfederatie.

Het decreet wil transfertechnieken uitsluiten door elke stimulans tot onderlinge onderhandeling tussen sportclubs bij een overgang te ontmoedigen. Zo wordt het recht op vrij verkeer maximaal gegarandeerd. De vergoeding mag daarom ook niet rechtstreeks betaald worden aan de sportclub van onmiddellijke herkomst maar ze moet worden doorgestort via het jeugdfonds.

Het jeugdfonds herverdeelt de middelen over de sportclubs, op basis van een reglement dat door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd. Het reglement moet uitgaan van het principe dat de herverdeling gericht moet zijn op solidariteit tussen de clubs en een kwaliteitsaanpak in de jeugdopleiding.

Het bedrag van de opleidingsvergoeding moet vast en forfaitair zijn en mag proportioneel rekening houden met het competitieniveau van de sporter en de nieuwe club.

Om te vermijden dat er een onoverkomelijke drempel tot stand komt voor een sporter die niet gevraagd is door een andere club (waardoor die, tegen zijn of haar wil in, bij de club van herkomst zou moeten blijven), wordt het bedrag beperkt gehouden. Het bedrag bij een overgang van een niet-professionele sportbeoefenaar mag om die reden nooit hoger zijn dan de jaarlijkse bijdrage die gemiddeld gevraagd wordt voor het lidmaatschap van een sportclub met dat competitie- en opleidingsniveau.

Wanneer een jeugdsporter die werd opgeleid door een Vlaamse sportclub, doorstoot naar de profes-

sionele sportbeoefening of wanneer een professionele sporter verandert van sportclub, mag het reglement voorzien in een hogere vergoeding die volgens een watervalsysteem betaald wordt aan de diverse sportclubs waarbij de professionele sporter zijn jeugdopleiding heeft genoten.

II. Commentaar bij de artikelen

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze bepaling wordt opgenomen om te voldoen aan de vereisten van artikel 19, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

HOOFDSTUK 2

De opleidingsvergoeding

Artikel 2

Als een niet-professionele sportbeoefenaar overgaat naar een andere sportvereniging wordt er een opleidingsvergoeding aan een afzonderlijk fonds betaald.

Artikel 3

De vergoeding voor de jeugdopleiding wordt beperkt. De opleidingsvergoeding mag niet hoger zijn dan de gemiddelde jaarbijdrage voor het lidmaatschap bij een sportvereniging met hetzelfde niveau van competitie en opleiding. Het bedrag moet vast en forfaitair zijn en mag rekening houden met het competitieniveau van de sporter en de nieuwe sportvereniging.

Artikel 4

De opleidingsvergoeding kan alleen ingevoerd worden nadat een convenant tussen de Vlaamse re-

gering en de betrokken sportfederatie werd gesloten.

HOOFDSTUK 3

Het fonds voor de jeugdsportopleiding

Artikel 5

In het convenant wordt de oprichting of de erkenning van een fonds voor de jeugdsportopleiding bepaald, eigen aan de sportfederatie.

Artikel 6

In het convenant moet een reglement voorkomen waarin wordt gestipuleerd hoe de opleidingsvergoedingen verdeeld worden onder de sportverenigingen van de betrokken sportfederatie. De verdeling moet gericht zijn op solidariteit tussen de sportverenigingen en op een kwaliteitsaanpak in de jeugdopleiding.

Artikel 7

Door dit artikel kan de opleidingsvergoeding worden aangepast wanneer de sporter aan professionele sportbeoefening gaat doen. Het convenant mag voorzien in een hogere vergoeding die volgens een watervalsysteem betaald wordt aan de diverse sportverenigingen waarbij de professionele sporter zijn opleiding heeft gekregen. Die opleidingsvergoeding kan echter nooit de werkelijke kosten van de jeugdsportopleiding overschrijden.

HOOFDSTUK 4

Overgangsbepalingen

Artikel 8

In artikel 3, § 2, van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar worden na de woorden "onder welke vorm of benaming dan ook," de woorden "uitgezonderd de opleidingsvergoeding," ingevoegd.

Artikel 9

Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse regering vast te stellen datum en uiterlijk op [...].

André DENYS

Peter GYSBRECHTS

Frans DE COCK

Bob VERSTRAETE

Sven GATZ

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK 2

De opleidingsvergoeding

Artikel 2

Voor elke niet-professionele sportbeoefenaar is een bedrag verschuldigd wanneer de sportbeoefenaar zich aansluit bij een nieuwe sportvereniging die tot dezelfde sportfederatie behoort. Dat bedrag, hierna opleidingsvergoeding te noemen, komt terecht in een fonds voor de jeugdsportopleiding.

Artikel 3

De opleidingsvergoeding is niet hoger dan de gemiddelde jaarbijdrage voor het lidmaatschap van een sportvereniging met hetzelfde niveau van competitie en opleiding.

Artikel 4

De opleidingsvergoeding kan ingevoerd worden na het afsluiten van een convenant tussen de sportfe-

deratie en de Vlaamse regering, en na het oprichten van een fonds voor de jeugdsportopleiding.

HOOFDSTUK 3

Het fonds voor de jeugdsportopleiding

Artikel 5

Het fonds voor de jeugdsportopleiding wordt beheerd door de sportfederatie.

Artikel 6

De gestorte opleidingsvergoedingen van het fonds voor de jeugdsportopleiding worden verdeeld onder de sportverenigingen van de betrokken sportfederatie die beschikken over een jeugdopleiding. De verdeling is gebaseerd op solidariteit tussen de sportverenigingen en op een kwaliteitsaanpak in de jeugdopleiding. De wijze waarop de verdeling gebeurt, wordt vastgelegd in het convenant.

Artikel 7

Het reglement van het fonds voor de jeugdsportopleiding kan voorzien in een hogere opleidingsvergoeding die verdeeld wordt over de sportverenigingen waar een niet-professionele sportbeoefenaar de opleiding heeft genoten, als die sportbeoefenaar niet langer valt onder het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar, maar een sportbeoefenaar is overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars.

De opleidingsvergoeding is niet hoger dan de werkelijke kostprijs van de opleiding.

HOOFDSTUK 4

Overgangsbepalingen

Artikel 8

In artikel 3, § 2, van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar worden na de woorden "onder welke vorm of benaming dan ook," de woorden "uitgezonderd de opleidingsvergoeding," ingevoegd.

Artikel 9

Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse regering vast te stellen datum en uiterlijk op [...].

André DENYS
Peter GYSBRECHTS
Frans DE COCK
Bob VERSTRAETE
Sven GATZ
